

Σημασίες και χρήσεις της ευκτικής

Σε **κύριες προτάσεις** η ευκτική μπορεί να εκφράζει:

- **ευχή** (ευχετική ευκτική). Μεταφράζεται: «μακάρι να...». Συνήθως προηγούνται τα μόρια *εἴθε, ὡς, εἰ γάρ* για έμφαση.
π.χ. Εἴθε σύ φίλος ἡμῖν γένοιο. (= Μακάρι να γινόσουν φίλος μας!)
- το **δυνατό** στο παρόν ή στο μέλλον (δυνητική ευκτική). Συνοδεύεται από το δυνητικό ἄν και μεταφράζεται: «θα ήταν δυνατόν να...», «θα μπορούσα να...». π.χ. Ἔχεις ἄν με διδάξει τί ἐστὶ νόμος; (= Θα ήταν δυνατόν / Θα μπορούσες να με διδάξεις τι είναι νόμος;)
Πολλὰς ἄν εὖροις μηχανάς. (= Θα ήταν δυνατόν / Θα μπορούσες να βρεις πολλά τεχνάσματα.)

Σε **δευτερεύουσες προτάσεις** η ευκτική μπορεί να είναι:

- ευκτική του **πλαγίου λόγου**, η οποία συνήθως αντικαθιστά άλλες εγκλίσεις, όταν στον πλάγιο λόγο η δευτερεύουσα πρόταση εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου.
π.χ. Ἐγίνωσκε ὅτι σύ λέγοις τάληθῆ.
- **επαναληπτική** ευκτική, που δηλώνει επανάληψη και μεταφράζεται: «κάθε φορά που... » (κυρίως σε υποθετικές, χρονικές και αναφορικές προτάσεις).
π.χ. Τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον. (= Ὅποτε / Κάθε φορά που έπιαναν κάποιον από τους εχθρούς, τον εκτελούσαν.)
- **δυνητική** ευκτική, που εκφράζει, όπως και στις κύριες προτάσεις, το δυνατό στο παρόν ή στο μέλλον.
π.χ. Νῆες ὑμῖν πάρεισιν, ὥστε ἐξαίφνης ἄν ἐπιπέσοιτε. (= Έχετε πλοία, και θα ήταν δυνατόν / θα μπορούσατε αιφνιδιαστικά να κάνετε επίθεση.)

ΕΥΚΤΙΚΗ ΕΝΕΣΤΩΤΑ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ ΕΙΜΙ

εἶην

εἶης

εἶη

εἶμεν ἢ εἴμεν

εἶητε ἢ εἴτε

εἶσαν ἢ εἶεν

ΕΥΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ ΛΥΩ

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ

Λύοιμι

Λύοις

Λύοι

Λύοιμεν

Λύοιτε

Λύοιεν

ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ

Λύσοιμι

Λύσοις

Λύσοι

Λύσοιμεν

Λύσοιτε

Λύσοιεν

ΑΟΡΙΣΤΟΣ

Λύσαιμι

Λύσαις

Λύσαι

Λύσαιμεν

Λύσαιτε

Λύσαιεν

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ

λελυκώς -κυῖα -κός εἶην

λελυκώς -κυῖα -κός εἶης

λελυκώς -κυῖα -κός εἶη

λελυκότες -κυῖαι -κότα εἶημεν (εἶμεν)

λελυκότες -κυῖαι -κότα εἶητε (εἶτε)

λελυκότες -κυῖαι -κότα εἶησαν (εἶεν)

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να τονίσετε και να αναγνωρίσετε γραμματικά τους εξής ρηματικούς τύπους ευκτικής: λατρευοί, σαλευοί, παιδευοί, άλλαξαι, έξοργισαί, έκκληξαι, καλυψαι.
2. Να μεταφέρετε τα παρακάτω ρήματα στο πρόσωπο της ευκτικής ενεστώτα, μέλλοντα και αορίστου που ζητείται:

		Ενεστώτας	Μέλλοντας	Αόριστος
οὗτος	(κινδυνεύω)			
	(βουλεύω)			
ἡμεῖς	(γράφω)			
	(τοξεύω)			

3. Να συμπληρώσετε τους τύπους ευκτικής των χρόνων που λείπουν διατηρώντας το πρόσωπο του τύπου που δίνεται:

Ενεστώτας	Μέλλοντας	Αόριστος
πράττοις		
	κελεύσοιτε	
	συμβουλεύσοιεν	
		φυλάξαιμεν

- 4.
5. Να μετατρέψετε τις παρακάτω ευκτικές ενεστώτα σε ευκτικές αορίστου στον ίδιο αριθμό και στο ίδιο πρόσωπο: οὗτος λατρεύοι _____, οὗτοι ἰκετεύοιεν _____, σύ ἔρμηνεύοις _____, ἡμεῖς τάττοιμεν _____, ὑμεῖς θεραπεύοιτε _____
6. Να μεταφράσετε τις φράσεις: α. λύομεν τόν γρίφον, β. λύωμεν τόν γρίφον, γ. λύοιμεν τόν γρίφον.
7. Να βρείτε το ρήμα των προτάσεων και να γράψετε στην παρένθεση τους τύπους ευκτικής του ίδιου χρόνου και αριθμού:
 - α. Σωκράτης δέ διαίτη τήν ψυχὴν ἐπαίδευσε (_____).
 - β. Ἀγησίλαος βασιλέως ἀγαθοῦ τοῦτο ἔργον ἐνόμισε, τό τούς ἀρχομένους ὡς πλεῖστα ἀγαθὰ ποιεῖν (_____).
 - γ. Ὁ πατήρ ἡμῖν πράττειν τά δέοντα συνεβούλευσεν (_____).

